

ሄፓቲቲስ (የጉበት በሽታ) A ክትባት ማወቅ የሚገባዎት

Many Vaccine information Statements are available in Spanish and other languages. See www.immunize.org/vis
Hojas de información sobre vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

1 መከተብ ለምን አስፈለገ?

የጉበት በሽታ A ከባድ የጉበት ህመም ነው። የሚከሰተው በጉበት በሽታ A ቫይረስ (HAV) ነው። HAV ከሰው ወይ ሰው የሚተላለፈው በበሽታው ከተጠቁ ሰዎች አይነምድር ጋር በሚኖር ንክኪ ሲሆን፣ አንድ ሰው እጁን ወይም እጁን በትክክል ካልታጠቡ በቀላሉ የሚከሰት ነገር ነው። በ HAV በተበከለ ምግብ፣ ውሃ፣ ወይም ዕቃዎች የጉበት በሽታ A ሊይዝዎት ይችላል።

- የጉበት በሽታ A ምልክቶች እነዚህን ሊያጠቃልሉ ይችላሉ፡-
  - ትኩሳት፣ ድካም፣ የምግብ ፍላጎት ማጣት፣ ማቅለሽለሽ፣ ማስታወክ፣ እና/ወይም የመገጣጠሚያ ህመም
  - ከባድ የሆድ ህመም እና ተቅማጥ (በቀንኝነት በህፃናት)፣ ወይም
  - ወይቦ (ቢጫ ቆዳ ወይም ዓይኖች፣ ጠቆር ያለ ሽንት፣ ሽክለ-ቀለም ያለው የአንጀት እንቅስቃሴዎች)።

ከተጋለጡ ከ 2 እስከ 6 ሳምንታት ውስጥ እነዚህ ምልክቶች የሚታዩ ሲሆኑ እስከ 2 ወር ይቆያሉ። ቢሆንም አንዳንድ ሰዎች እስከ 6 ወር ሊታዩ ይችላሉ። የጉበት በሽታ A ካለብዎት ስራ መስራት እስከማይችሉ ድረስ በጣም ሊያምዎት ይችላል።

ልጆች ብዙ ጊዜ ምልክቶቹ አይታዩባቸውም። አዋቂዎች ላይ ግን ይታያል። ምልክቱ ሳይታይብዎት HAVን ማሰራጨት ይችላሉ።

የጉበት በሽታ A የጉበት ከጥቅም ውጪ መሆንን እና ሞትን ሊያስከትል ይችላል። ቢሆንም ይህ ያልተለመደ ሲሆን የሚከሰተውም የ 50 አመት እድሜ እና ከዚያ በላይ በሆኑ ሰዎች እና በሌላ የጉበት በሽታ፣ ማለትም በጉበት በሽታ B ወይም C የተጠቁ ሰዎች ላይ ነው።

የጉበት በሽታ A ክትባት የጉበት በሽታ A ን መከላከል ይችላል። የጉበት በሽታ A ክትባቶች የተሰጡት በዩናይትድ ስቴትስ ከ 1996 ጀምሮ ነው። ከዚያ ጊዜ ጀምሮ፣ በ ዩ.ኤስ. በየአመቱ የሚገለጸው የማህደር ቁጥር ከ 31,000 ማህደሮች ወደ 1,500 ማህደሮች ቀንሷል።

2 የጉበት በሽታ A ክትባት

የጉበት በሽታ A ክትባት ደካማ (የሞተ) መድሃኒት ነው። ለዘላቂ ጥበቃ **2 ጊዜ** መከተብ ያስፈልግዎታል። እነዚህ ክትባቶች በትንሹ በ 6 ወራት ያህል መራራቅ አለባቸው።

ልጆች በተደጋጋሚ የሚከተቡት በመጀመርያ እና በሁለተኛው ልደታቸው (12 እስከ 23 ወራቶች) ማሃል ነው። ትላልቅ ልጆች

እና ታዳጊዎች ክትባቱን ከ 23 ወራት በኋላ ማግኘት ይችላሉ። ከዚህ በፊት ያልተከተቡ አዋቂዎች እና ከጉበት በሽታ A መጠበቅ የሚፈልጉ ክትባቱን ማግኘት ይችላሉ።

የጉበት በሽታ A ክትባትን በእነዚህ ምክንያቶች ማግኘት አለብዎት፡

- የጉበት በሽታ A ቋሚ ወደ ሆኑባቸው ሃገሮች የሚጓዙ ከሆነ፣
- ወንድ ሆነው ከሌላ ወንድ ጋር ግብረ ስጋ ግንኙነትን ከፈጸሙ፣
- ህገ ወጥ መድሃኒቶችን ከተጠቀሙ፣
- ለረጅም ጊዜ የቆዩ የጉበት በሽታ እንደ የጉበት በሽታ B የጉበት በሽታ C ካለብዎት፣
- በደም መርጋት ክምችት ክትትል ሲደረግልዎ ከነበረ፣
- በጉበት በሽታ A በተጠቃ እንስሳ ላይ ሲሰሩ ከነበረ ወይም በጉበት በሽታ A የምርምር ቤተ መከራ ውስጥ፣ ወይም
- የጉበት በሽታ A ቋሚ ከሆነባችሁ ሃገር የመጣ አለም አቀፋዊ ማደጎ ከሆነ ሰው ጋር የግል ቅርብ የሆነ ንክኪ እንደሚኖርዎ የሚጠብቁ ከሆነ

ስለ እነዚህ ቡድኖች ተጨማሪ መረጃ ከፈለጉ የጤና ጥበቃ አቅራቢዎን ይጠይቁ።

የጉበት በሽታ A ክትባትን ከሌሎች ክትባቶች ጋር አብሮ መስጠቱ ስለሚያስከትለው ስጋት በተመለከተ የሚታወቅ ነገር የለም።

3 አንዳንድ ሰዎች ይህንን ክትባት መውሰድ የለባቸውም

ክትባቱን ለሚሰጠው ሰው መንገር ያለብዎት፡

- **ከባድና ህይወትን አደጋ ላይ ሊጥል የሚችል አለርጂ ካለብዎት።** ከዚህ በፊት ከወሰዱት ከ meningococcal ACWY ክትባት የተነሳ ህይወትን አደጋ ላይ የሚጥል አለርጂ ከተነሳብዎ ወይም ከዚህ ክትባት ጋር በተያያዘ ከባድ አለርጂ አጋጥሞዎ የሚያውቅ ከሆነ፣ ይህንን ክትባት አይውሰዱ። ስለ መርፌው አካሎች መረጃ ከፈለጉ የጤና ጥበቃ አቅራቢዎን ይጠይቁ።
- **ደህንነት ካልተሰማዎት።** እንደ ብርድ ያለ መጠነኛ ሕመም ካለብዎት፣ ዛሬ መርፌ ማግኘት ይችላሉ። በመጠኑ ወይም በከባድ ሁኔታ ታመው ከሆነ፣ እስከሚድኑበት ጊዜ መጠበቅ ይኖርብዎታል። ሃኪምዎ ሊያማክርዎት ይችላል።

4 የክትባት አፀፋዊ ምላሽ ስጋቶች

በምንም ዓይነት መድሃኒት፣ መርፌን ጨምሮ፣ የጎንዮሽ ችግሮች ሊኖር የሚችልባቸው እድሎች አሉ። እነዚህ ቀላል እና በራሳቸው ጊዜ የሚጠፉ ናቸው። ነገር ግን ከባድ የሆኑ አፀፋዊ መልሶችም ሊኖሩ ይችላሉ።

የጉበት በሽታ A መርፌን የሚያገኙ ሰዎች ምንም አይነት ችግር ከዚህ ጋር የላቸውም።

ጥቃቅን ችግሮች የጉበት በሽታ A መርፌን ተከትሎ ያሉ ጥቃቅን ችግሮች እነዚህን ያጠቃልላሉ፡

- መርፌው የተሰጠበት ቦታ ላይ መቁሰል ወይም መቅለት
- ዝቅተኛ ትኩሳት
- ራስ ምታት
- ድካም

እነዚህ ችግሮች የሚከሰቱ ከሆነ ከ 1 እስከ 2 ቀን ይቆያሉ።

ሃኪምዎ ስለ እነዚህ ምልክቶች ሊነግሩዎት ይችላሉ።

ክትባቱን ከወሰዱ በኋላ የሚያጋጥሙ ችግሮች፡

- ከህክምና በኋላ፣ ክትባትን ጨምሮ ሰዎች አንዳንድ ጊዜ ራሳቸውን ይስታሉ። ለ15 ደቂቃ መቀመጥ ወይም መተኛት ራስን መሳት፣ እንዲሁም በመውደቅ የሚመጣውን ጉዳት ይከላከላል። የድንዛዜ ስሜት፣ የእይታ ለውጥ ወይም ጆሮ ውስጥ ማቃጨል ከተሰማዎት ለሀኪምዎ ይነገሩ።
- አንዳንድ ሰዎች ትኩሳት ላይ ከባድ ያለ ህመም ሲሰማቸው የተወጉበት እጃቸውን ማንቀሳቀስ ያስችግራቸዋል። ይህ አልፎ አልፎ የሚከሰት ነው።
- የትኛውም መድኃኒት ከባድ ያለ የአለርጂክ አፀፋዊ ምላሽ ሊያስነሳ ይችላል። ከክትባት የሚመጡ አለርጂካዊ ጠጣም አልፎ አልፎ የሚከሰቱ ሲሆኑ ከ አንድ ሚሊዮን ክትባቶች ውስጥ በ 1 እንደሚከሰት ይገመታል። የሚከሰተውም ክትባቱ ከተሰጠ በኋላ ከጥቂት ደቂቃዎች እስከ ጥቂት ሰዓታት ባለው ጊዜ ውስጥ ነው።

ልክ እንደ ሌላው መድኃኒት፣ ክትባት በጣም ከባድ ጉዳት ወይም ሞት የሚያስከስትበት በጣም ጠባብ እድል አለ።

የክትባቶች ደህንነት ሁልጊዜ በቅርብ ክትትል ውስጥ ነው። ለበለጠ መረጃ ይህን ይጎብኙ፡ www.cdc.gov/vaccinesafety/

5 አደገኛ የሆነ የአለርጂ ምልክት ቢኖርስ?

ማየት ያለብኝ ምንድነው?

- ስጋት የሆነብዎትን ነገር እንደ ከባድ የአለርጂክ ምልክት፣ ከፍተኛ ትኩሳት ወይም ያልተለመዱ ባህርያትን ይመልከቱ።

የከባድ አለርጂክ ምልክቶች የሚያካትቱት ሽፍታዎች፣ የፊትና የጉሮሮ እብጠት፣ የመተንፈስ ችግር፣ ፈጣን የሆነ የልብ ምት፣ መደንዘዝ እና ድካም ናቸው። ይህም ከክትባት በኋላ ከትንሽ ደቂቃ እስከ ትንሽ ሰዓት ውስጥ ይጀምራል።

ምን ማድረግ አለብኝ?

- ከባድ የሆነ የአለርጂክ ምልክት ወይም ሊቆይ የማይችል አስቸኳይ ከመሰለዎት 9-1-1 በመደወል አቅራቢያ ወዳለው ሆስፒታል ይሂዱ። ካለበለዚያ ሀኪምዎ ጋር ይደውሉ።

ከዚያ በኋላ የአለርጂው ምልክት ለ “Vaccine Adverse Event Reporting System” (VAERS) ሪፖርት መደረግ አለበት። ሃኪምዎ ይህንን ፋይል ሪፖርት ማድረግ አለበት ወይም እርስዎ ራስዎ የ VAERS ድረ ገጽን በ www.vaers.hhs.gov በመጠቀም ወይም በ1-800-822-7967 መደወል ይችላሉ።

VAERS የህክምና ምክር አይሰጥም።

6 The National Vaccine Injury Compensation Program

የ National Vaccine Injury Compensation Program (VICP) የፌደራል ፕሮግራም ሲሆን በክትባት ጉዳት ለደረሰባቸው ሰዎች ከሰዎች ስላ ለማወቅ እና መጠየቅ ለመሙላት በ **1-800-338-2382**, www.hrsa.gov/vaccinecompensation። የካሳ ጥያቄ ለመጠየቅ የጊዜ ገደብ አለው።

በክትባት ጉዳት እንደደረሰባቸው የሚያስቡ ሰዎች ስለ ፕሮግራሙ ለማወቅ እና መጠየቅ ለመሙላት በ **1-800-338-2382**, www.hrsa.gov/vaccinecompensation። የካሳ ጥያቄ ለመጠየቅ የጊዜ ገደብ አለው።

7 እንዴት የበለጠ ማወቅ እችላለሁ?

- የጤና እንክብካቤ ሰጪዎን ይጠይቁ። እርሱ ወይም እርሷ የክትባቱን ማብራሪያ ወረቀት ወይም ሌላ የመረጃ ምንጭን መጠቀም ይችላል/ትችላላች።
- ወደ እርስዎ ግዛት የጤና ዲፓርትመንት ጋር ይደውሉ።
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC) ን ያግኙ፡
  - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** ይደውሉ ወይም
  - የ CDC ን ድረ ገጽ በ www.cdc.gov/vaccines

Vaccine Information Statement Hepatitis A Vaccine - Amharic

7/20/2016

42 U.S.C. § 300aa-26

Translation provided by Minnesota Department of Health

